

Ennen kirjasto XV.

**Eystikkäitä juttuja
menneiltä ajoilta.**

Albert Richter.

..... Kustantaja
K. J. Kivessä, Oulussa.

Lystikkäitä juttuja menneiltä ajoilta.

Rertonut

Albert Richter.

Saksan kielestä suomennettuina.

Kustantaja: K. F. Siwekäs.

Uusikirkon kirkonkirja

kuukausittain

1903

Uusikirkon kirkonkirja

kuukausittain

Oulu,
Oulun Uuden Kirjapainos 1903.

Oli siinä peikkoa herraksi.

Raikki varmaankin olette kuulleet kertomuksen niistä seitsemästä talonpojasta Schwabin maalla, jotka lähtivät ajamaan jänistä takaa, minkä luulivat pedoksi; mutta tuskinpa olette puoleltaan kuulleet juttua siitä pöpöstä, jota vastaan Juutinmaan makkara-hyläläiset panivat kerran tuumansa tukkoon. Se minun pitää teille kertoa.

Juutinmaalla, kuten monin paikoin muuallakin Saksassa, on vanhuudesta on ollut tapana, kun joku teurastetaan, tehdä sitten makkaroita. Ja ne pitääkin olla vielä rynnimakkaroita. Tiedättehän kuinka niitä tehdään: pataan lyöddään ryynejä ja ne keitetään puuroksi; sitten seotetaan puuroon sianverta, ja sitten mätetään tuo seos puhdistettuihin siansuoliin. Sillä tavalla niitä makkaroita tehdään.

Mutta annapas ollakaan. Sattuipa nyt sitten muuan juutinmaalainen teurastamaan sikansa. Saa-
däkseen kerrankin piisalle asti rynnimakkaraa, keitti mies juuren summattoman padallisen tuota veripuuroa, ja kun arveli ettei se saisi mahtunut yhden sian suoliin,

hankki hän häränsuolia lisäksi. Nyt oli miehellä ennen pittää kokonainen maffarawuori edessään, ja ilois-
saan kuin pelimanni, alkoi hän arvioida kuinka kau-
watki aikaa hänellä nyt oli maffaroita. Siinä kun hän
nyt sitä aprikoitsi, ei hän tullut huomanneeksi että
muuan suuren suuri, häränsuoleen walettu maffara oli
wahingossa pudota mättähtänyt sen arkun taakse, jolle
hän oli maffarat latonut.

Kun mies sitten aikain perästä tuli siirtäneeksi
tuota arkkua ja hawaitti nyt tuon maffaran, joka siellä
arkun tiirisjä oli moneen mutkaan kuiwanut ja käp-
ristynyt ja saanut pittää homefarwoja pinnalleen, luuli
hän sitä käärmeeksi ja pelästyi ihan pilaile. Hän ei
ollut eläisjään mokomaa hirwiötä nähnyt. Ja nytkös
hänelle tuli kiiru ilmoittamaan asiasta naapurilleen.

Koko kylän miehet warustautuivat seipäillä ja
kangilla hirwiötä tappamaan. Mutta kun paikalle tul-
tiin, niin eipäs ollutkaan joukossa miestä, joka olisi
uskaltanut tuota peikkoa mennä kolhimaan. Mompaa
wain katseltiin sydän turkusja. Wihdoin viimeinkin
rohka si muuan itseään ja paistasi rautapäisen seipäänsä
petoa kohden niin, että uunin nurkka, johon se sattui,
jätenöitsi. Sen nähtyäänkös wasta miehille hätä kä-
teen: „Katsokaa, se sylkee tulta kidastaan; me olemme
tuhon omat laikki!“ he huusivat ja pötkivät päätä-
pahkaa pois huoneesta.

Pidettyään pittää neuwottelun keskenään, mihin
temppuun olisi ryhdyttävä tuon peikon tuhoamiseksi,
päättivät he wihdointin käydä uudelleen sen temppuun.

Muuan joukosta oli nimittäin tarjoutunut pitkävärtijella hangolla pistämään sen kuoliaaksi. Kun hän sitten kaiken voimansa takaa iski hantonsa tuohon homehtuneeseen makkaraan, meni se palasiksi jotta home pölähti.

Nyt vasta huomasivat miehet mikä heidän hirmunsa esine oli ollut ja menivät häpeissään pois. Mutta naapurikyläen asukkailla piisasi siitä iloa — tuolla hasjulla jutulla naurettiin nauramasta päästyäkin, ja kun waan joku noista makkarantappajista uskalsi näyttääntyä naapurikylässä, sai hän heti kuulla makkarakyläläisen nimen. Ja siitä päin on tuon kylän asukkaita sanottu makkarakyläläisiksi.

II.

Hyyppylän isäntä.

Lähellä Efferdingin kaupunkia Stäwallasja on tänäkin päivänä vielä muuan upea ravintola maantien viereessä. Siinä se on ollut satoja vuosia ja aina on sanottu tuon ravintolan isäntää „Hyyppylän isännäksi“. Sillä on seuraava satunsa:

Siihen aikaan kun teinit vielä kuleskelivat paikasta paikkaan, harjoittaen opinnoita milloin missäkin koulussa, ja tekivät aikansa ratoksi kaiken-

laisia konnantemppuja talonpojille — siihen aikaan, muutamana hauteisena sunnuntai-iltana, sattui nyt sitten useampia talonpoikia istumaan tuon ravintolan edustalla. Siinä he nyt aikansa kului läpöyttelivät mikä mitäkin, maistellen ututterasti haarikaista, jota ravintolan isäntä parhaan kylvynsä mukaan aina täytteli.

Jopa lyöttänsi siinä heidän seuraansa muuan syrjaläinenkin. Sieltä tuli maantietä pitkin, ja jo ulompaa tunsivat miehemme tulijan pukineestaan kulettiivat teiniksi. Teini tilasi nyt itselleen pullon parasta viiniä kuin ravintolan kellarissa löytyisi. Kun isäntä oli sitten pullon tuonut, kysyi hän, mistä kaukaa vieras oli matkalla. Isäntä samoin kuin tuo muukin seurue olivat uteliaat kuulemaan maailman asioista; kaukaisempaa matkustajaa, sellaista, joka olisi tiennyt fanoa, mitä sanomalehdet nykyisin kertovat, ei ollut pitkin aikoihin ravintolassa pistätellyt.

Mutta teinipä ei ollutkaan oikein puhetuulella, janoihan vaan: „Tuolta minä läksin viimeksi Gfferdingistä; ja jos kertoisin teille koko matkani vaiheet, kului siihen vähintään pari päivää; vuosien vieressä olen nimittäin kulkenut maailman useampaan kertaan ristiin rastiin!”

Siitäkös talonpojat vaan uteliaammiksi; isännän piti jo kysyä, mikä oli vieraan ammatti ja miten itseään elätti.

Teini vastasi: „Minä olen ihmetemppuun tekijä. Ohmeisienne te joutuisitte, jos minä rupeaisin tässä

näyttelemään niitä; ruhtinaat jos muutkin suuret herrat ovat niitä nähdesjään hämmästyneet.”

Talonpojat olisivat nyt kaikin mokomin tahtoneet nähdä noita ihmeitä ja isäntä pyytämällä pyysi että wieras näyttäisi nyt heille jonkun ajan kuluksi. Mutta teinipä ei ollutkaan halukas temppuilemaan noin waan huvin vuoksi. Wihdoinkin hän pyytäen isännän lyömään hänen kanssaan weikkaa sanoi: „Minä woin hypätä korkeammalle kuin tuo teidän talonne.”

Miehiltä pääsi nauru. He panivat sen kerrassaan mahdottomaksi, johon isäntä vielä huomautti että talo on kahdentoista syylen korkuinen. Mutta teini waan wäitti: „Minä hyppään korkeammalle kuin tuo teidän talonne”.

Kun isäntä kysyi, mitä valmistuksia hän siihen tarwitseji, wastasi teini: „En tämän enempää; tästä seisfaltani minä potkasen”.

„No silloin tohdin minä lyödä weikkaa”, sanoi isäntä, „ja woitan kanssa”.

Niin lyötiinkin weikka: Jos teini hyppäisi korkeammalle kuin isännän talo, oli se hänen; mutta jos se ei onnistuisi, piti teinin ostaa isännälle 50 pulloa parasta wiiniä kuin hänellä oli kellarisjaan.

Teini valmistautui nyt hyppäykseen ja miehet piiriin hänen ympärilleen. Wihdoinkin teki teini koikautsen — hyppäsi parin jalan korkeiselle.

Miehet päästivät kovan naurunrahäkän ja isäntä sanoi: „Hywä wieras, te waan pilkkaatte meitä;

mutta joka tapauksessa olette nyt minulle velkaa nuo 50 pulloa."

"Entä misjään tapauksessa", vastasi teini, "minä olen jo hypännyt; antakaapas nyt talonne hypätä, jotta saataisiin nähdä hyppääkö se korkeammalle kuin minä."

"Mitäs kun sillä lailla; en minä niin ajatellut!" huusi isäntä. Toiset katselevat ällistyneinä ympärilleen. Mutta teini sanoi: "Miten te ajattelitte, se on minusta yhdentekevää; minä ajattelin nyt niin, ja jos ei teidän talonne tuossa paikassa hyppää, on se minun."

Nyt meni leikki isännän mielestä jo liika pitkälle ja vihan vimmoisinaan ärjäsi isäntä: "Mikää nuolasko ennenkuin tipahtaa; tässä asiassa on oikeudellakin jotakin sanomista. Ette minun taloani niin vähällä näppää, toivon mä!"

Gräs elähtäneempi mies talonpoikain joukosta, joka tiesi, ettei lafi tunne leikkiä — asia kun asia — ja että joka tapauksessakin tulisi kärkeäntäyhti maksamaan siivon summan, alkoi nyt hieroa sormintoa ja esitteli teinille, että hän nyt koettaisi tynnyä kokuuteen.

Kuullessaan tuota sorminonkieltä tunsi isäntä raskaimman taakan putoavan hartioiltaan ja vielä keveämmältä tuntui, kun teini sanoi: "Kernaasti minä tyhdyin pienempäänkin palkkioon, hyvä ystävä; ota minut vaan apulaiseksesi liikkeeseesi ja talo on sinun. Minä olen jo läpi tynästynt kulkurin elämään

ja haluaisin asettua jo rauhaan. Sinun luonasi luulifinkin voivani viihtyä.

Isäntä suostui ehdotukseen, ja niin jäi teini hänelle liiketoveriksi, eikä hänellä ollutkaan syntä kauppaansa katua. Uudella viinurilla oli aina jotain hauskaa kerrottavana vieraille matkoiltaan maailmanrannalla, jonka lisäksi hän osasi senkin seitsemän konserttia ja temppua, jotka olivat omiaan pysyttämään vieraita talossa.

Ohä useammin ja useammin alkoiwattin naapurit pistätellä ravintolassa ja viipynä aina pitempään ja pitempään joka käynnillä, jota vastaan isännällä ei juinkaan ollut syntä muistuttaa.

Wihdoin päätti isäntä maalauttaa taulun, jossa tuon kuljeskelewan teinin hyppäys oli kuvattuna. Ja kun hän sitten pani tuon taulun ravintolansa kylliksi, niin siitä ruvettiin häntä sanomaan „Hyppylän isännäksi“. Ja samaa nimeä ovat sitten saaneet kantaakäikki myöhemmätkin saman ravintolan omistajat, waikka taulun värit ovat jo aikoja sitten huienneet.

III.

Ronnamainen sotamies.

Katki saksalaista sotamiestä, kävellessään muutamana aamuna pitkin kruununsarjaa, kohtasi siinä,

juuri kun olivat parhaaltaan aprikoimassa mistä saada oluttuopin hinnan, muutaman franjiskaanimunkin.

Sotamiehet kun olivat aikoinaan käyneet jonkun verran latinantielistä koulua, kuten siihen aikaan oli tapana, tervehtivät munkkia: Bonum, herani! Waitkei siinä ollut latinaa kuin yksi sana, ymmärsi munkki kumminkin tarkoituksen ja niin saatiin puheen päästä kiinni.

Miehet nyt selvittämään munkille, että he poisloiset pojat olivat työn hauska ja nyt ei heillä ollut ruokaa eikä rahaa.

Sen kuultuaan antoi munkki heille muutamia lantteja rahaa ja juuston, jonka oli itse saanut läheltä lähikylästä.

Pian oli juusto kadonnut sotamiesten partaan, jonka jälkeen toinen heistä arveli: „Nyt siihen sopisi siemaus olutta kyytimieheksi“, antaen munkin samalla ymmärtää, että hänen olisi seuraavassa kylässä autettava vielä jekin asia.

Munkki ymmärsikin ystävän ja sanoi: „Mielelläni antaisin rahaa olueeseen, mutta seikka nyt on semmoinen, kuten tiedätte, ettei franjiskaanimunkilla saa olla rahoja taskussaan.“

Siinä nyt kolmikannassa marssiesjaan huomautivat sotamiehet muutaman miehen mennä havigistaman edellään. Arvelleen että ehkäpä hän olis jätetty rahoisia käsinä, jotta voisi panna oluwiksi, tervehtivät he kulkuaan.

Kun he vihdoinkin tapasivat miehen, tervehtivät

he häntä taastin latinallaan ja kysyivät mihin oli sellainen kiire.

Mies vastasi: „Minulla on kiireellisiä toimituksia kaupungissa, siksi tässä täytyy koettaa patikoida.“

Toinen sotamies alkoi nyt kistastella: „Jos te nyt ette todellakaan meidän kyytissä kerteä, niin antakaahan nyt kumminkin muuan marffa saadaksemme ensi kylässä ostaa haarikan olutta janon silmään.“

„Sen tekisin mielelläni,“ vastasi mies, „jos minulla vaan olisi hintoja. Mutta kun läksin vaan jukulaisiin, niin en ottanut äyriäkään mukaani, kun tiesin, etten heidän luonaan rahoja tarvitsis.“

Sotamies oli nyt kuitenkin siksi kirjansa luenut, jotta tiesi miehen juttuja heille syöttävän.

„Satuttipas kova onni kerrankin kaikki raukat yhteen!“ sanoi hän. „Easkeukaammepa nyt tähän polvillemme ja koettakaammepa rukoilla, ehkä siten jotta hyvää saamme; ehkäpä jonkunkaan rukousta Jumala kuulee ja saadaan jokunen ropo, jotta voimmemen sitten keskenämme jafaa.“

Toinen sotamies oli siihen heti valmis, samoin munkkikin, ja täytyihän sen kaupunkiin menijänkin seurata esimerkkiä. Hän pelkäsi nimittäin, että jos ei tekisi noille junkkareille mieliksi, voisi siitä olla pahempia seurauksia.

Kun rukous oli päätetty, lausui toinen sotamies: „Saadaampas nyt katsoa kenen kana on

muninut kultaamunia". Näin sanoen käänsi hän kulkaronsa nurin. Sieltä ei löytynyt kilahtavaa ei kalah-tavaa. Toinen sotamies teki samoin, ja tyhjäksi oli hänenkin kulkaronsa jäänyt. Sen huomattuaan rupeesi hän waiheroimaan: „Voi, meitä hulluja; mitä turhia toivommekaan me syntisäkit, kukapa meidän rukouksistamme välittäisi! Mutta ehkäpä tämän hurskaan isän rukous on tullut paremman korwan tafa."

Munkkiparka oli valmis: „Katselkaa itse, jos minulta jotakin löydätte ja sen saatte pitää mielellänne. Minulla waan ei ole muuta taksua kuin tämä, jossa pidän rukouskirjaani ja tämä kerjuupussini". Eikä munkin huostasta mitään löytynytkään.

Nyt tuli viimeisen vuoro. „Katsotaanpas nyt olisiko teille ihme tapahtunut; jos ei teiltäkään enem-pää löydy, olemme me kokonaan hufan omat", puheli toinen sotamies ja alkoi kopeloida wieraan taksuja. Ja mitäpäś ollakaan — hänellä riippuikin rahakulkaro kaulassja. Sotamies kopahutti kulkaroa, joka helähyksellään ilmoitti, että siellä oli olemista. Riemastuneena huudahti sotamies: „Do, sinä hurskas mies, jonka rukous on kuultu!" Näin sanoen aukasi hän kulkaron ja laiwoi sieltä esiin rahaa wiidettä guldenia. Nyt antoi sotamies guldenin kullekin, mutta munkki lahjoitti saamansa rahan vielä sotamiehille. Ja niin sitä päästiin ensi kylässä oluen ostoon. Wieras, jonka rahat tässä nyt olivat pelissä, koetti parhaansa mukaan puristaa oluthaarikkaansa, saadakseen siten niin paljon kuin suinkin rahansa edestä.

Kuta uutterammasti hän joi, sitä paremmalle tuulelle hän tuli. Hän ajatteli: „ei auta itku markkinoilla, turkki juoda pitää,” ja kiitteli sotamiestä kelpo ketsinnöstään rangaista häntä walheestaan.

IV.

Ampuja kuin muutkin.

Turkkilaisia vastaan on monestikin oltu sotajalalla ja hyviä jos hyviä sotureita heitä kutsutamaan marssitettu; mutta tuskinpa waan joku toinen ruhtinas on ratfastanut sellaisen soturiparven etupäässä kuin uljuudestaan tunnettu Eugen prinsssi.

Wuonna 1543 pukeutui useampia pyhän Rooman valtakunnan ruhtinaita sotisopaan ajaakseen turkkilaiset pois Unkarinmaasta. Matkalla Unkariin muuan lippufunta sotamiehiä saapui eräänä päivänä muutamaa kylään Böömin maassa.

Siinä kun he lewähteliwät, komennettiin heidät ampumaharjoitukseen. Palkinnoksi parhaalle ampujalle annettaisiin guldeni rahaa. Pikkaksi, johon piti osata, piirsi muuan upseerista liitulla ammeen pohjan kokoisen kehän ladon oween.

Katki eivät tietystikään olleet yhtä hyviä ampujia: Kun toiset osasivat ihan keskelle pillkaa eli

tuota kehää, eivät toiset osanneet oiveenkaan. Suo-
noimmafsi laikista näyttäysi eräs entinen räätäli: hän
ei osannut edes ladon seinäänkään — nurkkia vaan
paukutteli ja siivu siitään.

Kun upseeri tämän näki, suuttui hän silmittö-
mäfsi ja sanoi sille, joka sattumia kirjaan merkitfi:
„Pyhi pois tuon hutiluksen nimi listasta. Se ei voi
kuitenkaan palkintoa toivoakaan.“ Mutta räätälipä
oli aivan toista mieltä. Tarttuen kirjurin käteen, en-
nenkuin tämä ehtisi mennä jotkua tekemään, sanoi
hän: „Mikään mitä; minunkinlaisiani ampujia sen-
tään on hyvä olla joukossa.“

Upseeri kääntyi nyt räätälin puoleen ja sanoi:
„No, mitähän hyvää sinunkinlaisestakin ampujasta sitten
mahtaisi olla? Mahdotonhan sinun on mieheen osata,
joka et osaa kokonaiseen latoonkaan.“ Räätäli ei
tuosta vielä jäikähäntyt, vastasi vaan hätäilemättä:
„Nähtääs nyt. Kaikki, jotka ampuivat ennen minua,
ampuivat samaan paikkaan. Mutta nyt en minä saa
sitä päähäni, että, jos tähän nyt vihollinen tulisi, se
koettaisi koko voimallaan tukkeutua tuosta ladon
ovesta. Luulenpa varmasti että jotkut vihollisista
pyrkisivät kimppuumme tuolta nurkkien ympäriltä, ja
siinä tapauksessa olisin minä ollut mies paikallani.“

Kaikki, jotka tuon kuuliivat, nauroivat makeasti
ja arvelivat räätälin olevan wallan oikeassa — sai-
han se olla joku joukossa semmoinenkin, joka piti huo-
len nurkan varjossa kirkistelijoiista.

V.

Takkiinko se waan menikin!

Olipa kerran howisaarnaaja, oikein sellainen hengenmies, joka uskalsi rohkeasti paljastaa sanankuulijainsa heikkoudet eikä välittänyt teta kuulijansa kulloinkin olivat. Senpätähden olikin hänellä howiherroissa paljon vihamiehiä, jotka eivät olisi mielellään menneet lainkaan kirkkoon, koska saivat aina kuulla nuhteita pahuudestaan, ellei je nyt olisi ollut ruhtinaan tahto.

Jopa hän sitten muutamana sunnuntaina piti itse ruhtinaallekin aika läksytyksen, sanoi paljon sellaista, jota ei kukaan kernaasti suvaitsi. Nyt löivät howiherrat näppiä, että ähäs, kutti; nyt puhuit suuri suu itjes kiikkiin. Ja kun ruhtinas sitten ruokapöydässä, jossa pappikin istui, oli hyvin wakaien ja miettiwäisen näköisenä, niin olivat howiherrat mielestään aivan warmat, että pappi saisi potkauksen, ja heillä oli jo walmiina pilkkalauseet hänelle ewäiksi.

Kun ateria oli lopullaan, nousi ruhtinas ylös, tarttui lasiinsa ja lausui howisaarnaajalle: „Minä juon tämän maljan teidän tunniaksenne, arwosa herra! Te olette antaneet minulle tänään takkiin miehen tawalla“. — „Minä olen pahoillani siitä, armollinen ruhtinas!“ sanoi saarnaaja. — „Mitä te sitä pahottelette? Te olette waan tehneet mitä wirfanne waati.“ — „Kyllä minä teen mielelläni mitä wirkaani kuuluu“,

vastasi jaarnaaja, „mutta tänä aamuna olen osunut hywin huonosti.“

Ruhtinas ei ymmärtänyt tuota puhetta ja kysyi, mitä pappi sillä tarkoitti.

„Minä toivoin sanani menneen teidän ruhtinaallisen armonne sydämeen, mutta nyt minä kuulen, että ne ovat menneet vaan takkiin.“

Ruhtinas ei pahastunut vielä tästäkään ja hovi-
wisaarnaajaa ei potkaistutakaan pois wirastaan.

VI.

Viimeiseen mieheen.

Sotavuonna 1556 eräs rikas kauppias, nimeltä Diepold, Wienin kaupungista, joutui kauppa-asioisjaan matkustamaan Augsburgin kaupunkiin. Vaikka hän oli jo ammosten aikaa sitten asiansa kaupungissa toimittanut, wiipyi hän siellä waan wiipymistään kaikkein ihmeeksi.

Oli kuitenkin kaupungissa muuan, eräs rakastettava nuori nainen, joka ei lainkaan ihmetellyt, että kauppias niin kauvan wiipyi ja jolla ei muutenkaan ollut mitään tätä wiivyttelemistä vastaan. Se oli Augsburgin kaupungin öwerstin, Sebastian Schertlinin tytär. Kauppias oli tulisesti rakastunut tytönheittään ja päätti, ennenkuin lähti si kotimatkalle, pyytää

tytön tättä hänen isältään. Sen hän tefikin ja esitti asian sa öwerstille walituin sanoin.

Rikkaan, nuoren kauppiaan siemä käntös miellytti herra Schertliniä; se waan kiusotti häntä kun hänen tulewa wäwynsä oli tottuneempi kynnärpuuhun kuin miekkaan. Tätä mielipahaansa hän ei salannut kauppiaaltaakaan. Saatuaan asian päästä kiinni sanoi tämä: „Kun sattuu, niin niitä on yhtä urhoollisia kauppiaita kuin pelkureita sotamiehiä. Annashan waan sattua tilaisuuden ja minä tahdon näyttää, että osaan känttää miekkaa yhtä hywin kuin kynnärpuutakin.

Moinen rohkea puhe miellytti urhoollista öwerstiä ja hän lupasikin antaa kauppiaille kohdakkoin ratkaisewan vastauksen.

Juuri samaan aikaan koki keisari Ferdinand palkkasoturiarmeijaa Tonawan saarenmole. Hän tarwitsi ainoastaan kolmetuhatta miestä, mutta kassineroin enempi oli kokoontunut hänen lippunsa alle. Nyt oli syntä pelätä että ne tarjokkaista, joita ei woiu vastaanottaa, wanhan tawan mukan rupeaisivat roskoilemaan maafunnissa. Sitä paitsi sai öwersti Schertlin määränksen Augsburgin kaupungilta koota erityisen satajoukon kaupungin turwaksi tarpeen sattuessa.

Tähäntään armeijaan ei puuttunut pyrkijöitä. Ja helppo oli nyt arwata öwersti Schertlinin hämmästystä, kun hän tarjokasten joukossa tunsi herra Diepoldin, joka lisäksi vielä oli warustautunut mitä parhaimmilla aseilla. Öwerstiä nauratti, ja hän neuvoi ystäwäänsä vielä miettimään asiaa, ennenkuin ottaisi wärwingin,

lijäten, että jos hän näki kauppiaan taistelussa pakenen silloin ei tulisi hänen häistään mitään. Mutta herra Diepold vastasi vaan: „Minä tahdon näyttää että osaan miekkaa käyttää. Pakenevan ette näe minun misjään tapauksessa, päinvastoin tahdon minä seisoa paikallani viimeiseen mieheen. Ja niin minä toivon, että tekin seisotte sanasjanne ja annatte tyttärenne vaimokseni.“

Översti suostui siihen ja herra Diepold otti wärwingin ja meni muitten soturien kanssa leiriin, joka oli kaupungin laidassa.

Siellä majailivat nyt soturit pitkän aikaa ihan toimetonna kuulematta, näkemättä vihollistaan, ja jollei joku jänäs silloin tällöin olisi eksynyt leiriin ja saanut hengellään maksaa rohkeutensa, ei kuukauden pitkään olisi werentippaakaan muodotettu. Sotureille tuli aika pitkäksi, jotta herra Diepoldin piti jo muuttaman kerran kysyä överstiltä: „Tuhat tulimmaista, herra Schertlin, eikö se vihollinen jo tule?“

Mutta vihollista ei vaan kuulunut sen paremmin, ja niinpä päätti kaupungin maistraatti vihdoinkin hajottaa sotajoukon. Alinoastaan pienempi osasto armeijasta säilytettiin kaupungin varusväeksi ja päätettiin majoittaa kaupunkiin. Siihen joukkoon kuului nyt herra Diepoldin.

Kun määrätty päivä sitten tuli, jolloin leiri hajoitettiin ja niiden, jotka palvelukseen jäivät, piti marssia kaupunkiin ja översti Schertlin komensti: „Räänös wafempaan, mars!“ ja lähti joukkonsa kanssa kau-

pungin porttia kohen, silloin huomasi hän että muuan sotureista oli jäänyt paikoilleen siihen, mistä lähdettiin. Öwersti ratfasti nyt miehen luokse ja janoi: „Mitä te siinä töllötät? Eikö sinulla ole filmiä eikä korvia — — —?“

„Ne minulla kyllä on“, vastasi herra Diepold, hän se nimittäin oli, „mutta siitä huolimatta en ole tähän asti nähnyt enkä kuullut viholista. Nyt minä olen tässä seisonut viimeiseen mieheen, mutta jos ei se vielä olisi mielestänne tyllä, voidaksenne antaa minulle tyttärenne, niin toimittakaa tänne joku vihollinen, jonka kansa saisin nitellä miekkaani.“

Öwersti Schertlin hymyili, wei Diepoldin kotiaan ja pani hänen käteensä tyttärensä käteen, joka oli hyvin mielisään siitä, että viimeiseen mieheen seisomien oli tällä kertaa niin vaarattomasti tapahtunut.

VII.

Kuiva kylpy.

Rauschkoffenin luostarissa Baijerin maalla oli kerran luostarin esimiehenä eli apottina mies, joka arveli että ihmisen elämänmääränä ei ollut tehdä työtä, vaan syödä ja juoda, minkä watsa weti. Oli siis luonnollista että hän waati luostarin kofilta ja kellarin hoitajalta kaikki, mitä heillä oli suinkin tarjottavaa.

Tästä ylönkyömisestä ja juomisesta olikin seurauksena, että hän tuli päivä päivältä lihavammasi ja hänen liikuntonsa kävi samassa suhteessa vaikeammaksi. Viimeiseltä kävi häneltä hengityskin niin vaikeaksi että vaikka hän kaikessa lepossaan istui nojatuolisissaan, hänen piti köhiä ja puusuttaa kuin henkilöita hewosen. Silloin alkoi hän pelätä henkeään ja kun asia kehittyi vielä niin pitkälle ettei kofin parhaatkaan laitoiset eikä kellarinhoitajan parhaatkaan viinit hänelle enään maistunut, silloin kutsutti hän lääkärin luokseen ja kysyi häneltä neuvoa.

Lääkäri neuvoi nyt hänen lähtemään kylpymatkalles. Mitäpääs siinä, kun se nyt kerran oli niin tehtävä, lähtikin hän kahden munin seurassa kylpymatkalles.

Kun he nyt matkallaan tulivat muutamaan metsään, huomasiwat he ennen pitkään heitä vastaan ratsastawan miehen, joka kaikesta päättäen oli sitä lajia väkeä, jotka harjoittiwat ammatikseen maantien rosvousta ja ryöstiwät rikkailta kauppiailta, jotka weiwät tawaroitaan marffinoille, heidän tawaranja tai kaappasiwat kiinni ylhäisiä henkilöitä, pitiwät heitä linnoissaan vangittuina ja kiristiwät siten suuret lunnaat näiltä wangeiltaan.

Sellainen maantieritari se nyt oli, joka heidät nyhtti ja kysyi heti apotilta, että kuka hän oli ja mihin matkalla. Apotti wastasi läähättäen: „Armollinen herra, minä olen hengenmiehiä ja matkalla kylpemään. Minä olen niin sairas etten jaksu syödä enkä juoda.“

„Jos ei sen vaarallisemmin ole asiat,” sanoi ritari, „niin ei hätääkään. Seuratkaahan vaan minua ja muutamain päivän perästä te taas voitte syödä ja juoda kuin hewonen.”

Apottia pöyristytti ritarin ehdotus, mutta eihän sitä vastaan auttanut inttäminen. Hänen täytyi kuin täytyikin seuralaisineen seurata ritaria tämän linnaan, jossa hän jai asunnokseen muutamman yksinäisen huoneen. „Täällä,” sanoi ritari saatettuaan apotin huoneeseen, „saatte te nyt kylpeä kuiviltaan ja olettekin pian terve, toivon ma”.

Ritari kielsi nyt palvelijansa antamasta apotille muuta kuin paljasta leipää ja wettä. Seuraus olikin se, että apotti alkoi kohta laihtua ja hengitys käydä helpommasi. Tuo paljas, kuiva leipäkin alkoi hänelle maistua paremmalta kuin entijet herkulliset ruuat. Jos palvelija wiivähti jostus kauvemmin leivän noutamisja, tuli apotille oikein ikävä.

Muutamain wiikkojen perästä tuli sitten ritariin erään kerran apotin luokse ja alkoi kysellä mitä hänestä kuiva kylpy tuntui ja mahtaisiko hänelle jo ruoka ja juoma maistua, johon apotti arweli, että kyllä nyt ruoka ja juoma kysytinsä saisi, jos hänellä vaan olisi jotain muutteempaa edessä kuin paljasta leipää ja wettä.

Ritari wei hänet nyt mukanaan ruokasaliinsa, jossa mitä oivallisin ateria odotti pöydällä. Ja woi kuitenkin, kuinka erinomaiselta nyt ruoka apotista maistui! Ritari sanoi nyt: „Koska te nyt olette pääs-

jeet terveeksi ilman suuria kustannuksia jossain muussa kylpylaitoksessa, niin ettehän mahtane kieltää minulta paria sataa guldenia terveydestänne.” Kun apotti tiesi ettei hän ilman sellaista lunastushintaa pääsisi vapauteensa, maksoi hän ritarille tuon summan ja lähti niin linnasta, ollen varmasti vakuutettu siitä että parhaat herkut eivät aina ole terveellisimpiä.

VIII.

Immokkaita korttimiehiä.

Mitä ennenaikuisista kaupunkisotamiehistä on tehty järjestään sankareita, se on tunnettu asia. Ja jos olisi vielä joku, joka ei sitä tietäisi, voipi saada aamistusta seuraavasta sananparresta: „Minun tasalleni ei pääse kukaan, sanoi kaupunkisotamies, ja hyppäsi oljentoarren yli niin että tukka suhahhti.”

Eiköhän nuo urhoolliset kaupunkien vahdit olleet sittenkin enimmäkseen sellaisia ihmisparvoja, jotka eivät muulla tavalla voineet elatustaan hankkia, samallaisia ukonrahjuksia kuin jekin 80-vuotias vanhus, jonka tapasi säännöllisesti Hildesheimerin kaupungin portin edessä ja joka monien vammaisensa tähden ei voinut enään kävellä eikä seisoa, vaan istui muurin vieressä, lähellä rautatien siltaa, kivaari käsiwarrella, ja vastasi

kun häneltä kysyttiin, kuinka hänen laitansa oli: „Siinäpä hän menee; tässä minä istuskelen päivästä toiseen ja pidän wahlia muiden edestä.“

Sellaisia oli kaupunkisotamiehet kaikilla ja sen tähden kaikkein pilkan esineenä; tufalimmaaksi tuli heidän aitasia kuitenkin yliopistokaupungeissa, sillä ylioppilaat olivat todellakin heidän painajaisiaan.

Warmaanin on seuraawa juttu jostakin yliopistokaupungista kotoisin ja warmaanin sellaisesta, jossa pidettiin suurempia markkinoita, waikkeivät ylioppilaat sillä kertaa olleet missään suhteessa synpäättä, waikka sitä ne kaupunkisoturit elppivät, kunnes saivat pittäänen.

Seikka nyt oli semmoinen että wahtituvan edessä seisoi waan yksi sotamies kivaärineen; toiset olivat siellä, joivat olutta ja löivät korttia.

Sinne oli nyt tuotu wahtitupaan muuan taskuwaraskin yksi ainoa wartioittawaksi kuin poliisi käwisi hänet korjaamassa huostaansa.

Jonkun aikaa istui waras siivosti penkillään, mutta sitten lähestyi hän korttipöytä, asettui muutaman pelaajan selän tafa ja alkoi kuisuttella hänen korwaansa kuinka hänen muka pitäisi pelata, jota paitsi hän ahkerasti wilkuili toisten pelaajain kortteihin.

Sitä eivät nämä tietystikään woineet pitemmältä suwaita ja muistuttivatkin warasta siitä; mutta kun tämä waan ei ottanut tuosta totellakseen, supatti waan ja supatti neuvojaan tuolle pelurille, loppui toisten pelaajain kärkevällisyys ja yksi heistä huusi: „Wies,

jos sinä vielä vähäntään häiritset meidän peliämme, niin me paikkaamme sinut ulos.”

Mutta tuo rauhanhäiritäjäpä oli waan niin kuin ei mitään olisi kuullut; seisoi waan siinä saman pelurin selän takana ja kuiskutteli. Silloin tarttuivat nuo vihastuneet pelimiehet häneen ja paikkaivat hänet, hänen vähääkään vastustelematta, suoraan ulos ovesta, voidakseen häiritsemättä jatkaa tortinlyöntiään. Hetken perästä tulivat nyt poliisit noutamaan taksivarasta. Nyt vasta soturiparat huomasiivat minä kolttofen olivat peli-innoissaan tehneet, ja mitä heille siitä seurasi, on helppo arvata.

IX.

Päästi kuin pääsikin paavin puheille.

Saada vaihtaa muuankaan sana jonkun suuren herran, keisarin tahi kuninkaan, kanssa se olisi hywin monen halpasäätyisen ihmisen suurin ilo, ja jos sitten käypi niin onnellisesti kuin minun koulutowerilleni, jolta kuningas kysyi, käydesään koulusamme ja katsellessaan towerini kirjoitusvihkoa: „No, mitäs sinä olet saanut aikaan?” niin on sitä, kuten tuolla towerillanikin, syntyä koko ikänsä muistella.

Mitäs kumma siis, jos nyt sitten muuan saksa-

lainen pyhiinwaeltaja, joka monta sataa vuotta sitten tuli Roomaan, ei halunnut mitään niin, kuin saada katjella paavia kaswoista kaswoihin ja puhutella häntä.

Hän tynnikin kohta, kun oli tullut sifäläiseen salsalaiseen majataloon, talon emännältä, että mistä päästä hänen olisi alkaminen päästäkseen toivonsa perille.

Mutta emäntä nauroi waan hänelle ja sanoi: „Woi, tuota tyhmeliiniä; tustin on Roomaan tullut ja samalla jo tahtoisi puhutella paavia! Minä olen ollut täällä kolmekymmentä vuotta, enkä ole saanut vielä sitä kunniaa. Mielelläni antaisin minä sille, joka minullekin sen tilaisuuden walmistaisi ja toimittaisi paawin puheille, kymmenen guldenia.“

„Se kän päinsä, hyvä rouwa!“ penäsi pyhiinwaeltaja; „minäpä koetan ansaita tuon rahan.“

Pyhiinwaeltaja oli sukkela weitikka, ja tuossa tuoksiossa oli hän keksinyt keinon, ansaitakseen rahat.

Kun paawi nyt sattui pitämään messua muutamassa kappelissa, meni pyhiinwaeltajammekin kuuntelemaan toimitusta. Mutta päinvastoin kuin muut, kääntyi hän selin alttariin päin.

Paawi huomasi sen, mutta hänen mieleensäkään ei tullut, että pyhiinwaeltajalla olisi ollut mitään koiranjuonia mielessä, luuli waan miehen olevan niin kerrassaan hurskaan ettei hän pitänyt muka oikeutenaan katjella kaswoista kaswoihin hänen paawillista pyhyyttään.

Messun päätettyään kutsuttiin paawi pyhiin-

maeltajan luokseen ja kysyi häneltä, miksi hän oli kääntynyt selin pyhälle sakramentille.

Pyhiinvaeltaja vastasi: „En minä sitä pahassa tarkoituksessa tehnyt, vaan kun majataloni emäntä niin neuvoi.“

Nyt piti paaville ilmoittaa tuon emännän nimi ja saatuaan sen tietää, pani hän palvelijansa noutamaan emännän puheilleen.

Emäntä hämmästyi suuresti kun pyhiinvaeltaja oli niin pian onnistunut asiassa, jota hän kolmenkymmenen vuoden kuluessa oli turhaan tavoitellut; mutta vielä enemmän hän hämmästyi, kun paavi alkoi häntä oitis, kun oli puheille päässyt, nuhdella että hän ylönsatsoi pyhiä toimituksia ja vietti muitakin samaan syntiin.

Emäntä ei aluksi käsittänyt syntä, miksi paavi häntä nuhteli, ja alkoi puollustaa itseään; mutta sitten hänelle selvisi asia — pyhiinvaeltaja oli koko tuon sopan keittänyt päästäkseen tarkoituksensa perille.

Kun hän tuli kotiaan, istui pyhiinvaeltaja jo siellä ja alkoi oitis kysyä häneltä rahojen: „Katsokaas nyt, emäntä hyvä, enkös saanutkin sen näppärästi aikaan, mitä lupasin. Nyt te olette saaneet vaihtaa sanan ehä kassikin paavin kanssa, ja nyt on teidän vuoronne täyttää lupauksenne ja maksaa minulle ne kymmenen guldenia.“

Waikka emäntä olikin toivonut jotenkin toisin saavansa paavia puhutella, piti hän kuitenkin lupauksensa. Sen sijaan että olisi loukkautunut kassijälleen

tuosta lepposesta häntä päinvastoin miellytti tuo iloinen weitikka. Mutta tämäpä vasta oli iloinen saatuaan puhutella pääavia ja saatuaan siitä hymästä vielä kymmenen guldenia. Kerrassaan tyytyväisenä kauppoihinsa palasi hän kotimaalleen.

X.

Baras muistoinpanolippu.

Gräs kaupustelija Mainzin kaupungista oli päättänyt lähteäkseen Frankfurtin markkinoille, ostellakseen sieltä kaikenlaista kaupantavaraa kauppansa tarpeiksi. Kun hänen naapurinsa kuulivat tästä hänen hankkeestaan, tahtoivat hekin vähä kufin panna ostoksiaan kauppiaan mukaan. Mutta kun asioita kertyi siten niin paljon, että kauppiaan olisi ollut niitä mahdoton muistaa, pyysi hän itsensäkin kirjoittamaan asianja erikoiselle lapulle jottei mitään unohtuisi.

Naapurit tekivätkin, kuten käsketty, ja kauppias sai nyt aimo kasan noita muistoonpanolippuja. Mutta ainoastaan muuan lammastenpaimen, jolle kauppiaan piti tuoda markkinoilta säkkipilli, oli liittännyt lippunsa mukaan siinä taroitutuksessa talarin rahaa.

Laiman, jolla kauppias matkusti, lähetessä markkina-kaupunkia, alkoi kauppias muistutella mieleensä noita monia ostoksiaan. Ja kun hänellä ei ollut

juuri muuta rahaa, kuin mitä omiin ostopiirinsä tar-
witti, rupeesi hän vielä warmuudeksi tarkastelemaan
noita muistiinpanolippuja, kuinka paljon niihin rahaa
meni. Hän järjesteli liput wiereensä laivan kannelle.

Mutta silloin tuli tuulenpuuska ja puhalsi kaikki
muut liput mereen, paitti sen lammaspaimenen lipun.
Siinä kun oli tuo raskas talari sijällä, niin tuuli ei
saanutkaan sitä woiingitse.

Niinpä ei sitten kauppiasalla, kun hän kotiaan
palasi, ollutkaan muille mitään tuomista kuin tuo sät-
kipilli lammaspaimenelle. — Muille naapureilleen hän
selitti kuinka heidän lipuilleen oli laivassa käynyt ja
sanoi ettei hän sille mitään mahtanut, kun nuo heidän
lippunsa olivat niin feweitä.

XI.

Hewosen pään kokoinen hopeamöhkäle.

Kauan aikaa sitten eli muutamassa kaupungissa
kultaseppä. Kun hän oli ammattinsa wähillä waroilla
alkanut, ei hän tahtonut siinä aluksi tuosta tuohon
päästä. Mutta sitä se asia wähitellen korjauti niin
pitkälle, että häntä nyt jo puhuteltiin waan rikkaaksi
kultaseppäksi. Ja kuta rikkaammaksi hän tuli, sitä enem-
pi hän halusi rikastua, eikä lopulta kammojunut enään
epärehellisyytensä keinoin päästäkseen tuon tarkoitusensa

perille, jotta jos meni myymään hänelle waiffa kuin-
ka tarkein punnittua kultasapinetta, painoi se hänen
waakassaan aina vähemmän. Mutta saipas häntä
terran muuan koiranjilmä aika tavalla nolata. Juttu oli
seuraava:

Muutamana päivänä pysähtyi muuan talonpoi-
ka kultasapän puodin ikkunan eteen ja jäi siihen töllis-
telemään niitä monenlaisia kultaista ja hopeaisia as-
tioita ja koristeita, joita kultasappä oli pannut ikku-
nalleen näytteiksi. Raswoistaan päättäen näytti mies
hywin typerältä. Kun hän nyt siinä waan seisoi
öllisteli ja katsoi katsomistaan alkunaan, ikäänkuin hä-
nellä olisi ollut jotain mielessään, waan ei päässyt
selwille kuinka tuumanja toteuttaisi, arweli kultasappä,
että mies halusi ehkä jotakin ostaa, mutta ei tehda-
nut astua puotiin. Hän meni nyt puotinsa owelle ja
puhutteli miestä: „Hywä toweri, mitäs teillä olisi
asiaa? Millä woisin palwella teitä?“ Talonpoika
katsahdi häneen mitä wiattomimmalla naamalla ja
janoi:

„Minä olisin waan tahtonut herralta kysyä oli-
fikohan tuollainen hevosensään kokinainen hopeamöhtäle
minkä arwoinen.“

Kun kultasappä sen kuuli, nauroi hän hywän
taupan toiwossa partaansa. Hän ei muuta uskonut-
kaan kuin että tuo moukka oli löytänyt ehkä pellos-
taan tuollaisen hopeamöhtäleen, johon se oli jota-
aikoina haudattu. Warmaankin oli tuo talonpoika fiksi ty-
peränselainen että sitä sopi mielensä mukaan huiputtaa.

Kultaseppä kehotti talonpoikaa tulemaan liitemmäksi. „Tulkaa sijälle“, sanoi hän jo samassa „jotta saamme lähemmin keskustella asiasta“.

Talonpoika ei passauttanutkaan itseään liitaksi, meni puotiin, istahti pöydän talle, jolla wälin kulta-seppä tuotatti hänelle haarikan wiiniä, jotta kauppa paremmin sujui. Talonpoika ei kauwankaan yhden haarikan kanssa siekaillut, ja kun kulta-seppä näki, että se hänelle maistui, noudatti hän toisen, tehdäkseen sitä paremmat kaupat kuta päisempänä mies olisi.

Kun talonpoika kultasepän kehotusta seuraten oli maistelemistaan maistellut, alkoi kulta-seppä nyt wihdoin taas puhella asiasta:

„Tehän olette sentään onnenpoika, jolla on sellainen hopeamöhkäle. Warmaankin olette sen pellostanne löytäneet. Onko se teillä kotona, wai oletteko tuoneet jo ehkä kaupunkiin?“

Muuttamatta wähhäälään muotoaan, wastasi talonpoika yhäti pöllön näköisenä: „Ei, hywä herra; ei ole minulla sellaista hopeamöhkälettä siellä eikä täällä. Minä wain ajattelin tiedustaa sellaisen hopeamöhkäleen todellista arwoa, jottei minua saisi joku kettu pettää, jos joskus sattuisin sellaisen aarteen löytämään.“

XII.

Jänisjakti sekkin.

Se joentapanen, jonka varrella on Hildesheimin kaupunki, oli paisunut yli äyräitensä, jotta läheiset maat olivat joutuneet tulvan alle. Großdüngenin tilukset, jotka olivat kaupungin lähisyydessä, olivat juurekseen osaksi veden alla. Muutamalla pajukaisella niitysaralla siinä sattui nyt olemaan asemapaikkansa muutamalla jänöparalla, joka ei huomannut ennenkuin vesi oli piirittänyt sen joka puolelta, ja näkö teli vesi nousua.

Sitä mukaa kuin jäniksen ala supistui, kävi sen asema tukalammaksi ja tukalammaksi. Siinä se nyt hädissään hypähteli, kunnes häätyi heittämään kaikki hyppynsä ja turvautumaan muutaman iänikuisen, kaatumaisillaan olevan pajun juurikalle. Mutta siinä kään ei ollut lopulta hyvä olla; vesi kun nousi waan nousemistaan, tähtyi jäniksen pyrkii ylemmäs puuhun.

Tuota jäniksen ahdistotilaa oli muuan talonpoika katjellut rannalta ja päätti käyttää sitä nyt hyväkseen. „Maija hoi!“ huusi hän waimolleen, „autapa minulle tätä kaukaloa vesille, jotta pääseen tuonne“, ja hän näytti pajua, jossa jänis tynkötöi.

Waimo hymyili, kun huomasi, mikä miehellään oli tarkoituksena. Ja kun mies sanoi, että „sen me pian saamme“, ajatteli eukko jo paistinpannuaan.

Tuossa paikassa olisin tuo omituinen alus, muutamalainen korvallisilla varustettu kaukalo, taifipa

olla talon taifinapurtilo, meillä ja pitkällä seipäällä alkoi nyt mies totuttuun tapansa saunostelemaan jänneksen pafopirtille.

Jännes oli sillä wälin kiivennyt muutamalle niin korkealle oksalle, ettei mies sitä ylettynytään ruuheensa kaappaamaan, jännes näytti niin aawistaneen, että kussa hän wälttäisi huffumisen vaaran, uhkasi häntä jo tahta kamalampi kohtalo paistinpannuksa.

Jos mies tahtoi nyt saaliin kanssa retfeltään palata, täntyi hänen kiivetä sitä puusta ottamaan. Ja sen hän tekiin. Kun mies lömpi pajun tywelle, teki jänis rohkean päätöksen ja hypätä loiskautti — weteenkö? Ehei, waan miehen ruuheen!

Siitä tärähksestä liikahti kaukalo sen verran, että wieresssä wilkkawa wirta sai sen puoleensa. Ja nyt sitä mentiin hywää kynytiä toista rantaa kohden, johon aiwan onnellisesti saavuttiinkin.

Sen arwaa ettei „jussi“-parta, kun ruuhi oli rantaan päässyt, kauankaan kaakistellut, ennenkuin potkasi kuivalle maalle. Jloisjaan kynykähti se nyt istumaan tafajilleen, itäänkuin lähemmin muistellakseen odottamatonta pelastustaan tuon talonpojan juosiollisella awulla.

Samalla tavalla kynykötti nyt miehemmekin puusjaan, mutta paljon apeampi oli sillä nyt mieliala kuin jäniksellä.

Hänen waimonsa oli kuitenkii rannalta seurannut tapauksen kulkua. Sutiputi työnsi hän nyt naa-

purinsa ruuhen weskille ja saatteli sillä jälleen kumille poloisen jäniksen pyytäjänsä.

Seuraavana päivänä kun mies istui ruokapöytään eikä siinä ollutkaan nyt tuota toivottua jäniksenpaistia, lupasi hän siitä huolimatta pyhästi, ettei hän ikinä enään lähtisi weskiltä jänistä pyytämään, ei, waikka niitä istuisi tusinoittain yhden pajun oksalla.

XIII.

Luutnantti paimenena.

Kolmentymmenen wuotisen sodan aikana pääsi moni halpa-arwoinenkin kunnian kulkuloille; karjanpaimen woi kohota silloin upseeriksi. Kun rauhasta wihdoinkin oli sowitz Mynsterissä ja Osnabrückissä, käwi monellekin sotamiehelle warsin noloisti. Silloin käwi taas sananparsi toteen: Rauhanaikana on sotamies saman arwoinen kuin lämmin kaakeliuuni mätäkuulla. Monikin wirattomaksi joutunut soturi rupeesi nyt roskoilemaan, muodostivatpa he kokonaisia roskojoukkojakin ja harjoittivat siinä määrässä tointaan, ettei talonpojat juuri woineet rauhasta iloita, päinwastoin oli heidän asemansa yhtä epäwarma kuin konsaan sodan aikana.

Oli kuitenkin niitäkin, jotka palasivat jälleen säännölliseen elämään, olipa upseerejakin, jotka heitti-

wät päältään upseerintakkinsa ja ryhtyivät alhaisina työmiehinä leipäänsä ansaitsemaan.

Niinpä muuantin luutnantti, joka jo moniaita päiviä oli kerjuulla itseään elättänyt, rupesti muutamalle talonpojalle lehmäin paimeneksi ansaitakseen toimeentulonsa rehellisellä työllä.

Kerran kun hän sitten paimenteli karjaansa maantien varrella ja oli istahtanut tiepuoleen nauttimaan yksintertaista ewästään, sattui muuan hänen entinen towerinsa kulkemaan siitä siwu; ja kun hän nyt tunsi karjanpaimenen, kysyi hän ihmeissään, kuinka tämä oli sellaiseen ammattiin joutunut. Tuo entinen luutnantti vastasi säwyisästi: „Kun olin tottunut komentamaan jodan aikana, arvelin pitkittää sitä rauhanikin aikana, waihtapa komennettawani olisivatkin waan lehmiä. Se minua waan aluksi harmitti, kun ihmiset olivat niin pian muuttaneet puhetapana. Kun minä jodan aikana samosin erään kylän läpi ja ajelin pois miesteni kanssa kylän karjaa, juoksivat emännät jälkeeni ja huusivat: Voi, herra luutnantti, antakaa Jumalan tähden lehmäni takaisin. Kun minä nyt ajelen lehmiä tuon saman kylän läpi, tulee milloin minkin talon emäntä huutamaan minulle: Voi, herra luutnantti, ottakaa minunkin lehmäni mukaanne.“

XIV.

Hywää yötä, hywät Domnaun herrat.

Jos kuka haluaa jaada kelpo selkäsaunan, hänen tarvitsee waan mennä Domnaun kaupunkiin Preussinmaalla ja sanoa ensimmäiselle kaupunkilaiselle, jonka tapaa istumassa olutlasin ääressä: Hywää yötä, Domnaun herra! ja silloin saa hän toivonsa toteutetuksi.

Miksei Domnaun herrat tuota tervehdyistä voi suvaita, sen asianlaita on nyt seuraava:

Kerran maailmassa oli muuan waras tuomittu siellä hirtettäväksi. Kun nyt waras kumminkin halusi pistäntyä ennen hirttämistä kotikylänsään, järjestääkseen hiukan sitäläisiä asioitaan, niin eivät hywäsäwyiset domnalaiset tahtoneet wastustaa tätä hänen wiimeistä toivomustaan, waan laskiwat hänen menemään, kun hän oli pyhästi luvannut tulewansa määrättyä päivänä sitlen hirtettäväksi.

Suulisi nyt warmaankin joku, että hirtettävä meni sille tielleen. Ei toki vielä; päinvastoin hän piti sanansa ja tuli takasin, jopa aikaisemmin kuin osattiin odottaakaan. Mutta siinäpä se juuri petos tulikin.

Yöllä hirttämispäivää vasten ilmestyi hän nim. Domnaun kaupungin portille ja pyysi päästä sisään. Mutta kun portinwartija arveli olevan wastoin astetuksia laskea warasta yöllä kaupunkiin, kehoitti hän hirtettävän tulemaan jälleen päivän aikana.

Silloin teki mies kotoikänteen ja huusi: Hywää yötä, hywät Domnaun herrat! ja juoksi matkoihinsa,

minä koivistaan lähti, ihan vapaalla omallatunnolla, sillä olihan hän pitänyt walanja.

Domnaulaiset odottivat häntä seuraavana päivänä, mutta turhaan. Mestaja sai mennä tyhjin toimin kotiaan.

Siitä se nyt on alkunsa, kun domnaulaiset eivät kernaasti siedä sanottavan: „Hyvää yötä, hyvät Domnaun herrat!“

XV.

„Apostolin kyndillä.“

Olipa kerran ritari, kerrassaan hyvänluontoinen ja rehellinen mies, mutta rutiköyhä. Mimonen lapsiluita istui syönnin aikana hänen pöydässään ja että sille olisi suuhun sujuvaa, siitä oli huolta päivästä päivään. Mitä pellosta saatiin yli oman leipätarpeen piti muuttaa rahaksi, millä suorittaa muita menoja. Kun lauratkin olivat oston nenässä ei isännän, waikka ritari muka olisin, kannattanut pitää hevosta.

Mutta waikkei hänellä nyt hevosta ollutkaan, sitoi hän kumminkin, joka kerta kun lähti kaupunkiin, jonka lähijätydessä hänen tilansa oli, miekan wyölleen. Ottipa mukaansa kannuksilla varustetut ratsusaappaansakin, mutta pisti ne kotoa lähtiesiään jalkiin ja weti sitten wasta jalkaansa kaupungin ulkolaidassa olewain pensaiden suojaan tahti missä milloinkin arweli woi-

wansa sen kenenkään huomaamatta tehdä. Sitten astuskeli hän kaupunkiin, ja jos joku kyyni, mihin hän oli hevosensa heittänyt (sillä täytyi kait hänellä se olla, muu ei tullut ihmisten mieleenkään), vastasi hän aina alakuloisesti, kun ei hänessä ollut miestä valehtelevaan: „Tuonne etukaupunkiin“. Pian pääsivät ihmiset kumminkin selville asian todellisesta tilasta: kun oli aatelismies, häpeäsi hän köyhyyttään, eikä olisi sallinut tulla tietoon, että kulki taipaleensa waan jalkapattilassa kuin mikäkin kisailli.

Mutta eihän ole maa miehittää eikö kyllä koirittaan. Niinpä oli tässäkin kaupungissa muuan koirankurinen herrasmies. Kun hän sitten muutaman kerran kohtasi ritarin kaupungilla, tervehti hän häntä ja janoi: „Terve tulemaanne, jalosukuinen herra! Kuinkas teillä menee? Oletteko yhä matkassa ja mihin olette pannut konfariinne?“ Ritari lausui vastaukseksi: „Jätinpä hän tuonne etukaupunkin, täällä kun on niin lehnokset kadutkin, ystäväiseni“. Puhuteltu näytti tyytyvän selitykseen ja meni menojaan.

Kun ritari sitten myöhemmin päivällä pyrki ulos kaupungin portista, mennäkseen kotiaan, asettui kaksi poliisimiestä hänen tielleen ja ilmoittivat, että kaupungin pormestari ei suvainnut hänen palata ennen kotiaan kuin hän olisi vastannut siihen kanteeseen, jonka eräs kaupunkilaisista oli nostanut häntä vastaan; jos ritari rohkeni vastoin tätä kieltä ratsastaa kaupungista, olisi siitä huonot seuraukset.

„Herra warjeko minua lähtemästä oikeutta pa-

toon!" janoi ritari. „Mutta minulle on aiwan käsit-
tämätöntä, että jollakin täällä olisi syntä nostaa kan-
netta minua vastaan". Ja sen pitemmittä puheilta
seurasi hän poliisimiehiä pormestarin luo.

Sielä tapasi hän muutaman kaupunkilaisen, jota
ei lainkaan tuntenut, vaan jonka tuo koiranfurinen
herras mies oli sinne syöttäjäksi toimittanut. Pormes-
tarin käskystä uudisti syöttäjä nyt kanteensa ritarin
läsnäollessa ja lausui: „Tämä aatelismies ratfasti
tänä aamuna niin hurjasti esikaupungin kadulla että
pieni poikani joutui hänen konkarinsa jalkoihin ja sai
vamman jalkaansa. Nyt waadin minä hänen korvaa-
maan vahingon ja lääkärin palkan".

Ritarin ei olisi ollut vaikeata todistaa syöttö-
myytensä, kumminkin hän vaan lausui: „Ostawaikeni,
te olette warmaankin erehtyneet ja luulleet jotakin
toista minuksi, kos' en minä kolo tapauksesta mitään
tiedä".

Kaupunkilainen pysyi kuitenkin kanteesjaan, wäit-
täen että ritari oli fiksi tunnettu ettei hänen suhteensa
woinut erehtyä ja uhkasi wetää asian ruhtinaan rat-
kaistavaksi, jos ei hän tässä saanut oikeuttaan.

Silloin pääsi ritarilta ilmi, mitä oli tähän asti
niin uskollisesti jalamut: „Kuinka olisinkaan minä",
janoi hän, „ajanut jonkun lapsen kumoon, joka en ole
moneen vuoteen hevosen selkään nousnutkaan syystä,
kun minulla ei ole hevosta olemassaakaan".

Sen kuultuaan alkoi päällekkantaja nauraa ja
ennen pitkää oli käynyt selville että ritaria oli waan

tahdottu pitää pilkkana ja saada nauraa hänen turhamielisyydellään.

Mutta sen jälkeen ei enään nähty ritarin lantawan saappaitaan ja kannuksiaan jätissä kaupunkiin, vaan sai jokainen huomata hänen jalkineistaan, että hän kulki taipaleensa „apostolin tyndillä“.

XVI.

Owela pääkokki eli Agosti-ikä.

Marienroban luostariin Etelä-Saksan maasta tuli muutamana päivänä Söhren luffarin vaimo itien ja valittaen, että hurskaat luostari-meljekset auttaisivat häntä kun ruhtinaan sotamiehet olivat käyneet heillä ja ottaneet henkikirjurin lästystä pantiksi ja wienet mennessään heidän ainoan lehmänsä. Söhre kuului nimittäin luostarin oikeuspiiriin ja sitä paitsi olivat munkeilla olleet tuon tuostatin sotajalalla ruhtinaan ja hänen wirtamiestensä kanssa. Kun he nyt jaiwat kuulla että heidän oikeuksiaan oli loufattu, juutuivat he silmittömästi, mutta eivät tienneet keinoamiten auttaa itseään tai luffarin waimoa. He olivat tyllä wapaaehtoisesti tunnustaneet Hannoverin waaliruhtinaan yliherratseen, mutta häneltäkin oli hywin wähän odotettawisja.

Wihdoin kumminkin puuttui asiaan luostarin pääkoffi eli „Knyösti-ijä“, joka oli ketsjeliäs mies ja oli ennenkin antanut hyviä neuvoja. Hän ehdotti että mentäisiin wäijymään ruhtinaan sotamiehiä, kun ne warmaanakin tunkaan yli kulettivat lehmää ja anastetaisiin heiltä heidän saaliinsa. Hän tarjousi itse otta-
maan osaa yritykseen ja kun se tuli muittenkin tietoon että hän pani peliin peloittawat nyrkkiinsä ja yhtä neuwoikseen päänsä, silloin tarjoutui kolme muutaakin munkkia retkeen osalliseksi.

Knyösti-ijän neuvoista pukeutuivat nyt kaikki talonpoijiksi, ottivat aseekseen tukewat pahkapetit ja niin lähtivät muutamalle salatielle, jonka kautta soturien tähtyisi kulkea.

Nämä tulivatkin wihdoin mitään vaaraa aawis-
tamatta, weskalleen marjiskellen lehmän rinnalla, jonka kannettawaksi he olivat sitoneet kiwääriinsä ja laul-
kansa. Kun nuo neljä munkkia nyt hyökkäsi yhä-
tänne esiin ja alkoivat kepeilläään paukutellessa sotamiehiä
selkään, niin nämä, joilla ei ollut aikaa saada kiwää-
reitään käsiinsä, jättivät lehmän, kiwääriinsä ja rep-
pansa siihen ja pyrkivät kiireentynnessä paho-
on, pääs-
täkseen tuosta rajusta keppisateesta.

Jloisjaan ja lastien leikkiä tuosta onnistuneesta
ja omituisesta taistelustaan ajoivat nuo hurskaat iät
lehmän luostariin. Sotamiehet kun sen näkivät, mi-
hin lehmä wiettiin, arvasivat kohta, ettei heillä ollut-
kaan ollut tekemistä tavallisten talonpoikain, vaan
munkkien kanssa.

Kun henkikirjuri, joka lehmän panttauksen oli määrännyt, kuuli tästä Ryösti-isän lepposesta, raiwoi tui hän ja komeni kohta kokonaisen komppanian sotawäkeä luostaria vastaan.

Kun he sitte lähestyivät luostaria tuli noille kelpo munkeille hätä käteen ja he pitivät parhaana puittaa metsään ja jättää luostarin sotamiesten saaliiksi. Minoastaan tuo urhoollinen Ryösti-isä pani tuumaa vastaan; siitä ei ollut kuitenkään apua. Kaikki riehkiivät päättä pahkaa liimpään metsään, ja Ryösti-isä jäi yksin luostariin.

Kun hän oli vielä kahdella päällä mitä tehdä luostarin pelastukseksi, kohtasi häntä luffarin vaimo, joka vielä oli luostarisssa. Hän neuvotteli vähän aikaa waimon kanssa, ja siinä samassa nähtiin jo waimon juosta holpasewan luostarista ulos konttiselasjia.

Ne sotamiehet, joilta munkit olivat takin mitan ottaneet, tunsiwat waimon oitis, juoksiwat hänen jälkeensä ja kun saivat kiinni laahasiwat he hänen henkikirjurin eteen, hänen surkeista walituksestaan huolimatta.

Kun henkikirjuri nyt kysyi häneltä että millekähän tärkeälle asialle hän oli luostarista lähetetty, teeskenteli hän kuin ei henkensä edestä uskaltaisi ilmoittaa mitään ja parkui ja walitti onnettomuuttaan. Wihdoinkin, kun henkikirjuri oli uhanut häntä mitä kauheimmilla rangaistuksilla, jos ei asiaansa ilmoittaisi, janoi hän, että hän oli menossa Söhhreen ja Dickholzeniin ostamaan munia, kun koko luostari oli täynnä

maaliruhtinaan punatakkisia sotureita, jotka hurjimukset tahtoivat nyt häneltä tahtomistaan vaan munia.

Kun henkikirjuri ja hänen soturinsa kuuliivat että luostariissa oli sotamäkeä, wenyi heidän naamanja hywin pitkäksi ja he alkoivat epätoivoisina katsella wuoroin toisiaan, wuoroin luostariin päin. Kun siinä samassa sitten muuan punatakkinen ilmestyi luostarin muurille ja alkoi wimmatusti päristää rumpua tuttuakseen muka joukkoja kotoon, silloin ei ollut henkikirjurin sotureilla enään aikaa töllistellä. Henkikirjuri puhallutti peräntymismerkin ja samassa jo hänen joukkonsa riensivät päätäpähkaa päkoon.

Mutta punatakkinen muurin harjalla nauroi partaansa ja pärnytteli rumpuaan, kunnes wiimeinenkin piirittäjistä oli kadonnut näkywistä. Wasta sitten astui hän muurilta alas, riisui päältään tuon punaisen mekkonsa, jonka omisti muutama luostarin oppilas ja — oli taas entinen pääkoffi eli Rnösti-isä.

XVII.

Meni satimeen.

Wuonna 1598 pienessä Waldbappelin kaupungissa touhuttiin pitämään Berttulimarffinoita. Markkinafojuja, isompia ja pienempiä, pystytettiin suurella tiireellä. Waatimattomin niistä oli se, jossa muuan

könhä schmalkalbilainen rautaromuin kauppias oli päättänyt tarjota tavaroitaan kaupaksi. Kun markkinain alkaessa oli kaupungin pormestarin ja rahastonhoitajan ja „torimestarin“ asia kantaa markkinaverot kojujen omistajilta, silloin tuli schmalkalbilaiselle pulakeen, kun hänellä ei ollut läteistä rahaa millä maksaa kofustaan. Sen tähden pyynsi hän nyt mitä nöyrimmästi että herra pormestari walitsijfi hänen tavaroistaan rahan ajemesta jonkun näwerin. Mutta siihen ei pormestari ollut lainkaan halukas. „Mitähän minä tuolla sinun näwerilläfi tekisinkään?“ hän nau-rahti pilkallisesti: „ota herneitä maksokfi ja minä ostan kaikki nuo näwerifi.“

Kauppias muisti että hänellä oli 49 näweriä warastossaan. Kun hän nyt oli harvinaisen nerokas mies ja joutusampi laskemaan kuin koulupojat yleensä, jotta päässälasutunnilla tavallisesti ovat helisemässä, ei hän ollut tietätfseenkään pormestarin pilkasta, waan päinwastoin kysyi hywin ystäwällisesti oliko herra pormestari sanoillaan totta tarkoittanut.

Pormestari tuli hywille mielin, sillä hän oli jannut herneistään hywän sadon sinä vuonna ja sanoi kaupustelijalle: „Mielelläni teen sen mitä lupasin ja annan sinulle herneitä näwereistäfi: sanohan waan minä werran niistä tahdot.“

Kaupustelija pyynsi nyt yhden herneen ensimmäiseltä näweriltä, toiselta kaksfi, kolmannelta neljä, neljänneltä kahdeksan j. n. e. aina jokaiselta seuraawalta kaksf kertaan enemmän kuin edelliseltä.

Pormestari kun tämän esityksen kuuli, pääsi häneltä iso nauru ja hän janoi kaupustelijalle: „Olisit saanut enempääkin pyytää ja olisin mielelläni maksanut. Nyt et pääse monastikaan teittämään niistä herneistä“, ja hän lähetti noutamaan mitallisen herneitä aitastaan. Näwerit eli porat käski hän panna kääreeseen ja oli wallan tyytyväinen kauppaansa.

Kun herneet oli tuotu, alettiin laskea. Ensin pantiin yksi herne kaupustelijan pöydälle, sitten kaksi, sitten neljä, sitten kahdeksan, sitten kuusitoista j. n. e. Pormestari nauroi ja katsojajoukko, joka tuosta oimistuksesta kaupasta kuultuaan oli kokoutunut paikalle, nauroivat hekin, kun näkivät kuinka kaupustelija koki ensimmäiset herneet pieneen pussiin, juuri kuin ne olisivat olleet jotakin helmiä.

Mutta kaupungin rahastonhoitajaa ei naurattanut. Hänkin oli, kuten ammattinsa edellytti, hyvä luvunlaskea. Montakaan näweriä ei oltu vielä maksettua, kuin hän oli jo päässyt laskusjaan niin pitkälle, jotta oli siitä warma, ettei pormestarin herneet riittäisi.

Mutta toimitusta jatkettiin edelleen; enemmän ja enemmän täytyi ottaa mitasta herneitä kaupustelijan pöydälle, kunnes se kävi ennen pitkää hywin waiwaloiseksi. Yhdennelletoista näwerille täytyi jo lukea tuhat kahkikymmentäneljä hernetta. Nyt ikävöystyivät jo useimmat, jotka eivät olleet erinomaisia laskutaidon harrastajia, katselemiseensa ja poistuiwat paikalta, toiset pilkaten tuota hassua kaupustelijaa, toiset surkuttellen.

Kun kahdenneltoista näwerille piti jo laskea kolmattatuhatta hernetä, ehdotti kaupungin rahastonhoitaja, että laskettaisiin ensinnä vielä maksamattomat herneet ja sitten maksettaisiin. Niinpä lähdettiinkin siitä kaupungintellariin ratkaisemaan tuota laskeuserkkiä hyvän ryypyn keralla. Rahastonhoitaja otti vielä mukaansa kaupungin luffarin wieraaksimieheksi todistamaan, että kaikki tapahtuisi oikein.

Kuta pitemmälle laskusja päästiin ja kuta suuremmaksi herneiden luku kasvoi, sitä aremmalle tuulelle tuli pormestari, ja kun lasku oli wihdoinkin saatu loppuun, hän oli kerrassaan nolattu mies. Nyt oli päästy selwille, että yhteen kappaan meni noin wiiksimmentäwiiksituhatta hernetä, mutta herneitä piti nyt olla niin paljon, ennenkuin nuo näwerit olisi maksettu, ettei koko sen kaupungin herneadolla olisi pystytytty maksamaan kaupustelijan saatavasta kuin aiwan mitätön osa. Jos pormestari olisi jaksanut ostaa tuon tarwittaman hernenäärän, olisi hänellä pitänyt olla noin yhdeksäntoistatataa miljoonaa guldenia.

Kun pormestari tuli kaupustelijan puotiin, ei hän enään ollut tuo sama ylpeä herra kuin ensi kerralla käydessään, waan näytti päinwastoin olewan hywin surkealla mielellä. Waan kaupustelijaa nauratti maasteasti saatuaan oikein aika tawalla nolata ylpeää pormestaria ja oli nyt kernas. tyttymään kohtuullisempaan hintaan. Pormestari maksoi hänelle sata guldenia ja kumpikin arweli tehneensä hyvät kaupat.

XVIII.

„Oma kiitos haisee“.

Oli kerran kauppias, jolla oli muutamanaista tupakkaa vihreissä kääreissä. Joka tuota tupakkaa poltti eikä tuntenut suurempaa pahoinvointia, hänellä oli syntä kehua hyviä hermojaan; sillä tuon tupakan haju olisi voinut tappaa kaikki syöpäläiset metsissä ja niityillä monen tunnin matkan päähän. Ihmekös siis että ani harva halusi tuota tuollaista tupakkaa ostaa ja jos joku sitä osti, oli kauppias varma siitä, ettei hän ollut sitä ennen käyttänyt.

Kun kauppias oli hawainnut, ettei kukaan ostanut noita vihreitä kääreitä ja että joka kerranakin oli ostanut hänen ei tehnyt mieli ostaa toista kertaa, päätti hän kääriä nuo tupakat toisenmlaiseen kääreeseen. Hän kääri ne kauniiseen, ruusupunaiseen paperiin ja painatti suurilla kirjaimilla kunkin kääreen päälle: „Nämä tupakat kiittävät itse hywynyttään“ ja niin hän nyt ajetti ison varaston noita kauniita kääreitä puotinsa ikkunalle.

Kun siinä nyt oli kerrankin tupakkaa, joka puhui itse puolestaan, ettei sitä tarvinnut kauppiaan kehua, sitä täytyi koettaa. Niin arveli useakin, joka sattui puodin siivu menemään ja osti tuollaisen punaisen kääreen. Mutta kuka hymänjakin oli piipullisen tuota tupakkaa polttanut, puisti hän pahantuulen näköisenä päätään, sillä punaset kääreet olivat monenkin mielestä huonompia kuin ne vihreät!

Muuan ostaja oli varsinkin siitä pahoillaan, että tuollainenkin tupakka itse kiittää hywynyttään, ja meni kauppiaan pafinoille toruakseen häntä mokomasta päälefirjoituksesta. Mutta kauppias ei tuosta hätkähtänyt, vastasi vaan mitä wilpittöminmällä naamalla: Hyvä ystävä, se on sittenkin aivan paikallaan. Nämä tupakat kiittävät itse hywynyttään, mutta senhän sinäkin todeksi tiedät, että „oma kiitos haisee!“

XX

XI.

Weljellinen jako.

Oli kerran ruhtinas, joka seurueensa kanssa oli menossa metsästämään. Tiellä tuli muuan kerjäläinen vastaan ja pyysi häneltä lahjaa. Ruhtinaas otti kuffaronsa ja antoi kerjäläiselle lantin.

Silloin sanoi kerjäläinen: „ka, ette siis olekaan halukas rupeamaan tasajakoon weljenne kanssa.“

„Oletko sinä minun weljeni?“ kummaili ruhtinas.

„Olen wainkin!“ vastasi kerjäläinen. „Ettekö tekin, kuten minäkin, sano Jumalaa isäksenne ja rukouile Häntä, kuten minäkin: Isä meidän?“

Kun ruhtinas huomasi kerjäläisen taroituksen, vastasi hän: „Jos niin on, niin oletpa, weliseni, saanut runsaan osasi. Sillä jos minun pitäisi antaa yhtä paljon jokaiselle weljelleni, kuin minä olen anta-

nut sinulle, niin pitäisi minun myöddä ruhtinasuntani ja kaiken muun tavarani enkä saisi sittenkään niin paljon rahaa kokoon että voisin heille jokaiselle antaa kymmenpennisen. Waan menhän kaikilta muiltakin weljiltäsi pyytämään kustakin kymmenpenninen, niin sinun jättiisi ei mahdu hetikään kaikki ne rahat."

XX.

Minäpä en tahdokaan.

Muutamalla isällä oli kolme tytärtä ja itsekullakin sulhasensa. Nyt olisivat kaikki halunneet päästä heti naimisiin, mutta isä ei voinut antaa myötäjäisiä kuin yhdelle, jotta kahden muun täytyisi odottaa sopivaan aikaan. Mutta kun tytöt pyysivät päästä ensimmäiseksi häitään pitämään, isä joutui ymmälle.

Lopulta juolahti hänen mieleen keino, miten asiasta selvitä. Hän kutsui näet tyttärensä luokseen, antoi heille vesimaljan ja käski heidän pestä kätensä, mutta ei luvannut niitä pyyhkeellä kuivata, vaan niiden piti antaa itsekseen kuivaa. Jonka kädet ensimmäiset kuivaijivat saisi mennä ensimmäiseksi mieheleen.

Kun sisarukset odottelivat kätensä kuivaamista, höpötteli nuorin heistä: „Minäpä en tahdokaan mennä naimisiin! Minäpä en tahdokaan naimisiin!" ja sitä tehdesään huitoi hän käjillään ympärilleen. Siten

jai ilman henti hänen kätensä ensimmäiseksi kuivaksi ja niin pääsi hän ensimmäiseksi miehelleen, jota hän ei juinkaan ollut halunnut vähemmin kuin sijarensakaan.

XI.

Neiti „Makemini“ ja neiti „Emmepää“.

Gräällä merikapteenilla oli tajuutassaan kovi piennä viinipulloja, joista hänen oli tapana juoda yhden joka syöntikerta. Mutta nyt hän oli jo useamman kerran huomannut, että pulloista oli aina yksi lisempi poisja kuin mitä hän oli juonut, ja niin hän alkoi lopulta epäillä laivapoikaa, joka oli hänellä palvelijan sijalla ja joka etupäässä askarteli tajuutassa.

Päästäkseen totuuden perille, piilottui kapteeni muutamana päivänä fiksi aikaa wiereiseen kammioon, kun laivapoika tuli kattamaan hänen pöytänsä. Poika tulikin, ja kun oli saanut pöydän järjestetyksi, meni hän korille, otti yhden pulloista ja rupefi ääneensä hoi-laamaan: „Sinä aina muistettava Jano Jusfinpoika Rotterdamista, joka olet niin mieltynyt neiti Makeaan-wiiniin Bordeauxin kaupungista että mielit naida hä-net, ja kuulutetaan nyt ensimmäisen, toisen ja kolman-nen kerran, ja jos ei mitään amioestettä wäliin tule, tapahtuu wihkiminen tässä“. Sitten asetti hän pullon suulleen, joi sen tyhjäksi ja heitti ikkunasta mereen.

Kapteeni oli nähnyt ja kuullut kaikki, mutta ei ollut niinä miehinäänkään. Syötyään otti hän lappaleen „ennanpäättä“ (köyttä), astui laivankannelle ja huusi laivapojan luokseen. „Kuulepas, sinä Jussinpoika“, sanoi kapteeni kun poika oli tullut, „minulla on jotakin oikein hauskaa sanottavaa sinulle: minä tahdon naittaa sinut“. Pojan naama wenyi pitkäksi, kun hän näki „ennanpään“ kapteenin kourassa, eikä hän osannut sanoa muuta kuin „soo’o!“

Mutta kapteeni jatkoi: „Kuule nyt: kaikki pitää tähdä hywässä järjestyksessä“. Ja hän alkoi pojan äskeiseen nuottiin: „Sinä aina muistettava Jano Jussinpoika Rotterdamista, naitetaan neiti Ennanpään kanssa Hamppukaupungista ja kuulutetaan nyt ensimmäisen, toisen ja kolmannen kerran, ja jos ei mitään awioestettä wäliin tule, tapahtuu wihkiminen tässä“.

Sanoessaan viimeisen sanansa nosti kapteeni jo kätensä tanssittamaan köydenpäättä pojan selällä. Mutta jilloin ehätti poika huutamaan: „Malttakaas, kapteeni, minulla on ilmoitettavana este“. „Mitä sinulla on sanomista?“ tifikasi kapteeni. „Etköös ole juonut wiiniäni?“ „Kyllä“, sanoi poika rohkeasti, „mutta kaikki on tapahtunut hywässä järjestyksessä, kuten te todenmukaisesti itse olette kuulleet, ja jos te olisitte tehneet eli ilmoittaneet awioesteen, niin olisi wihkimisen tähtynyt jäädä tapahtumatta.“

Kapteenin tähtyi ihmetellä pojan wiisautta ja ruweta wälistenkin nauramaan hänen puheleen. Hän heitti „ennanpään“ pois, mutta sanoi pojalle:

„Olkoon nyt tällä kertaa semmoisenaan; mutta pane mieleesi, ettet ajattele enempi naimista neiti Mäkeanviinin kanssa; sillä muussa tapauksessa tulee vihkimisesi neiti Eunanpään kanssa niin täydelliseksi, että muistat sitä hääpäivääsi koko ikäsi“.

XII.

Paratiisin lähettäminen.

Muun köyhä ylioppilas, jolla oli tuskin tilata tavaa kulkarossaan, opastui kylään, jossa oli useita rikkaita taloja, ja toivoi saavansa siellä parempaa ansiota. Hän meni sisälle ensimmäiseen taloon. Jäsentä sattui olemaan metsästä, halonnounnisia, emäntä, joka oli nyt toisissa naimisissa ja jonka ensimmäinen mies, Hannu, oli kolme vuotta sitten kuollut, seisoi ovelle. Kun hän huomasi ylioppilaan, ruusui hän häntä puhuttelemaan ja tiedustelemaan kuka hän oli ja mistä matkalla. Ylioppilas vastasi: „Olenpahan köyhä ylioppilas, matkalla Pariisista“. Emäntä, joka oli hiukan töpsähtävä eikä ollut eläissään kuullut Pariisia mainittavankaan, ei nyt oikein päässyt asian perille. Suuren ylioppilaan sanoneen tulewansa paratiisista, janoi hän: „Jos te paratiisista tulette, niin warmaanfin voitte sieltä jotain kertoa“.

Ylioppilas kun huomasi kenen kanssa hän oli tekemisissä ja ettei emäntä juinkaan ollut niitä nero-

laimpia, vastasi olevansa kernaas täyttämään hänen pyyntönsä. Emäntä pyysi nyt häntä sisälle ja sanoi: „Hyvä ystävä, astukaa tupaan ja kertokaa minulle jotakin fieltä.“

Kun ylioppilas oli tullut tupaan ja pyydetty istumaan, alkoi emäntä puheen: „Rakas ystävä, minulla on ollut ennestään jo mies, nimeltä Hannu; siitä on nyt kolme vuotta kun hän kuoli. Voi, rakas Hannuni, Jumala olkoon sinulle armollinen! Minä tiedän että hän on paratiisissa, sillä hän oli aina hyvä ja hurstas mies. Oljittako ehkä tavannut häntä siellä?“

Ylioppilas tahtoi nyt saada hiukan lähempiä tietoja miehen ulkomuodosta, sillä hän tunji montakin Hannu-nimistä. „Hän oli punatukkainen ja hiukan kieroilmäinen“, vastasi emäntä.

Ylioppilas mietti hetkisen ja vastasi sitten, jormiaan napsauttaen: „Oja; minä tunnen hänet hyvin“.

Emäntä ihastui suuresti ja alkoi nyt tiedustella kuinka hänen rakas Hannunsa tuli siellä toimeen.

„Paha sanoa“, vastasi ylioppilas, „ei hänellä ole aiwan rapeasti asiat. Sillä miesparalla ei ole rahaa eikä vaatteita. Jos ei kelpo towerit häntä yhteenään armahtaiji, olisi hän jo aikaa sitten kuollut nälkään“.

Kun emäntä sen kuuli, alkoi hän päivitellä ja voivottaa: „Voi, Hannu parka! Minun luonani täällä sinulla ei ollut koskaan puutetta, nyt saat sinä paratiisissa nähdä nälkää“. Ja sitten kertoi hän

ylioppilaalle, että hänellä oli vielä luhdisja muutamat hyvät Hannu-wainajan vaatteet, jopa joku guldeni rahakin, jonka hän oli salaisesti laatikkoonsa tallehtinut. Kumpi hän nyt waan tietäisi miten saisi ne tuolle kelpo Hannulle lähetetyksi, antaisi hän ne kernaasti.

Ylioppilas päätti käyttää emännän typeryyttä hyväkseen ja sanoi: „Jos ei teillä sen pahempaa huolta ole, niin kyllä minä otan auttaakseni teidät siitä. Minä palaan heti takasin paratiisiin ja otan kernaasti wiedäkseni vaatteet ja rahat Hannu-wainajalle“.

Emäntä ei nyt kauwan pihkaillut, waan rieni luhtiinsa, koki sieltä kaitellaisia vaatteita ja muutamia wahan, topatun tain, jotka kääri isoon huiwiin; laatikostaan otti hän moniaita guldenia ja pienempiä rahoja, jotka pani pieneen liinapussiin. Niin waatekäärön kuin rahapussin toi hän nyt ylioppilaalle ja pyysi hänen wiemään ne Hannu-wainajalle; antoipa hän ylioppilaalle vielä muutamia markkoja wainan-palkkioksi ja kehotukseksi, että tekisi tehtävänsä oikein ja rehellisesti. Ylioppilas lupasi täyttää jantilleen emännän määränksen, ja kun emäntä oli vielä syöttänyt ja juottanut häntä pitkälle taipaleelle, lähti ylioppilas matkoihinsa.

Sillä wälin oli ehtinyt päivä puoleen ja isäntä palasi nyt metsästä. Emäntä juoksi jo häntä vastaan riemuissaan kertomaan mikä onnen sattuma hänellä oli sillä aikaa ollut. Rahoista, jotka oli myös lähettänyt, hän ei hiiskunut mitään, sillä sitä hän ei tahtonut isännälle ilmoittaa, miten hän oli nuo rahat säästänyt wäihin erin woita ja juustoa ostaisjaan.

Kun isäntä sen kuuli, ärjäsi hän huimistuneena: „Voi sinua tyhmeliniä kun olet antanut wetää itseäsi nenästä!“ ja samassa istui hän jo parhaan hevosensa selässä ja lähti laukottamaan ylioppilaan jälkeen jaa-
dakseen waatemytyn pelastetuksi.

Mutta ylioppilas, joka oli asian jo etukäteen ar-
wannut, oli waruillaan ja katfeli yhtenään taakfensa, ja
kun hän sitten näki isännän aika khytiä ratsastawan
jälkeensä, piiloitti hän waatemytyn pensaaseen tien wie-
reen, paneutui itse wiereen maata, juuri kuin hyminkin
wäsyneenä matkastaan. Kun talonpoika pääsi kohdalle,
khyti hän tältä wäsyneeltä matkamieheltä, eikö hän ol-
lut nähnyt muuatta ylioppilasta waatemytty kädessä.
Toinen wastasi: „Olenpa niinkin; hän poikfesi tuonne
metfään kun näki teidän tulewan“. „Hywä ystäwä“,
janoi talonpoika, „pidättäkäähän hetkinen hevostani ja
minä juokfafen tuonne metfään, jos sattuihin hänen
ehkä tapaamaan ja saisiin waatteet pois“. Niin sa-
noen jätti hän hevosen ylioppilaan huostaan ja juokfi
metfään.

Kun hän ei sieltä fetään tawannut, palasi hän
takafin; mutta kun hän tuli pensaan luo maantien wie-
ressä, ei hän tawannut siinä hevostaan eikä sen war-
tiaa. Nyt huomasi hän pettyneensä vielä pahem-
min kuin waimonsa ja palasi alakuloisena kotiaan.
Waimonsa tuli häntä jo owella vastaan ja alkoi tie-
dustella oliko hän tawannut ylioppilasta ja misfä
hewonen oli. Talonpoika wastasi: „Kyllä minä hä-
net tapasin ja hänellä se on nyt hewonenkin, jotta pi-

femmin pääsi paratiisiin ja Hannu-wainaja sai vaat-
teita". Mutta siitä seikasta, että eukko oli antanut it-
seään peijata, ei hän puhunut enää sanaakaan, peläten
että eukko puolestaaan muistuttaisi häntä hermostesta.

XIII.

Pitkä nauha.

Olipa kerran muuan velikulta, joka kaikenmois-
ten teppostensa tähden oli kerran jos toisinkin joutu-
nut lainwalvojain kanssa tekemisiin ja saanut kärkeä
yhtä usein rangaistuksensa; kumminkaan hän ei malt-
tamut olla tekemättä tepposiaan, ja waikei kaitisti
seurannuttaan rangaistusta, osasi hän kuitenkin ne kät-
tää hyödykseen.

Niinpä hän tuli kerran Frankfurtin kaupungin
marffinoille. Hän meni muutaman silkkinauhan myy-
jän kojulle ja kysyi, mitä maksaisi sellainen nauha, joka
ylettyisi hänen toisesta korvasta toiseen; hän haluaisi
saada sellaisen nauhan, ettei tuuli saisi aina laakia
päästä.

Rauppias janoi: „Siihen ei mene kuin yksi kyn-
nävä nauhaa ja se maksaa waan neljäkymmentä pen-
niä". Mutta tuo wanha kälmi, jolla oli taas juttaus
mielesjään, wastasi: „Mutta jospa siihen nyt menisi
pitemmältäin, paljonko pitäisi minun fitten maksaa?"

„No“, sanoi kauppias, „teillä nyt ei ole niin käänsä iso pää; antakaa minulle viisikymmentä penniä, niin minä mittaan teille silkkinauhahan niin leveän kuin tahdotte, toisesta korvasta toiseen“.

„Olkoon menneeksi“, sanoi tuo welikulta ja maksoi kauppiasalle viisikymmentä penniä.

Nyt aikoi kauppias ruveta mittaamaan miehen oikeasta vasempaan korvaan yli pään. Mutta kun hän otti häneltä lakin päästä, niin kas ihmettä, miehellä ei ollutkaan vasenta korvaa; sillä paikalla oli vaan sija osottamassa, mistä korva oli pois leikattu. Kauppias tiedustelemaan: „Missä sinun vasen korvasi on?“

„Se leikattiin minulta Grjurtisissa“, vastasi seikkailia, „ja on nyt siellä naulattuna kaatipuuhun. Mitäta nauhaa sinne asti; rahan olen jo maksanut“.

Kauppias nauroi ja löi asian leikiksi. Mutta kun weitikka uhkasi wetää asian oikeuteen ja muistutti kuinka hän oli varottanut kauppiasta jättämästä huomioonja ottamatta nauhan pituutta, oli kauppias hyvillään kun hän viimeinkin pääsi kahdella guldenilla mittaamasta nauhaa miehen toisesta korvasta toiseen, sillä koko hänen nauhavarastonsa ei olisi siihen riittänyt.

XIV.

Se keino ei tehonnut.

Olessaan wartioimassa Kasselin kaupungin wila-aittaa muutamana pakkas-yönä olivat wahtimie-

het, jotka olivat varakkaita, hyvin toimeentulewia asukkaita, tehneet aino nuotion ja siihen nyt piti loettaa haalia puunpärttyä mistä jellaista suinkin oli saatavana, jottei se sammuisi.

Tuossa sydän-yön jälkeen, kun puista oli taas tullut puute, sanoi muuan mahtimies tovereilleen: „Nuotio sammuu pian ja päivätuloon on vielä pitkä aika. Minä kyllä tiedäisin mistä saataisiin lisää puita. Muutamalla pihalla tässä aivan lähellä on vanhat kääkkärryt; jos me ne tässä poltteleme, niin saapi niiden omistaja olla meille kiitollinen päästesään siitä vaarasta ettei nuo käärrypahaset joskus särkyisi häneltä keskellä taivalta“.

Toiset nauroivat tälle tuumalle ja siitä sovittiin oitis, että se, joka käärryt tietäisi, kävisi ne noutamassa. Mutta sitä ennen nousi vielä kysymys siitä, mihinkä sitten käärryn rauta-osat joutuisivat. Silloin sanoi muuan joukosta: „Te tiedätte että minä kaupittelen romurautoja; jos annatte minulle ne raudat, niin annan minä tuoda tänne kaikki kelpo ruukullista olutta“. Tähän ehdotukseen olivat kaikki tyytyväiset.

Käärryt käytiin hakemassa. Niiden järkkeminen ei ollut iso asia ja niin poltettiin ne siinä kappale kappaleen perästä.

Kun siinä nyt miehisä lämmiteltiin noiden iloisesti loimuavien liekkien hauteessa, alkoi se joukosta, joka raudat oli itselleen ostanut, ilkamoida: „Kyllähän se käärryin omistaja taitaa aamulla pitkään porhistella, kun ei käärryjään löydäkään!“ Ja mielihyvällä

hän nyt katjeli kuinka paljon oli saanut rautaa kahdella olutruukufella; sillä wälin kun hän sitä aprikoi kuinka suuren hyödyn hän saisi raudoista, laskiwat toiset edelleen pilkkaa, kähätesjään olutruukuihin kanssa, kääryihin omistajasta.

Namulla lähti sitten se, joka raudat oli ostanut, viemään niitä muitten warastossa olevien romurautainsa keraalla jollekin rautakauppiaalle Mutta — mutta missä hänen käärynsä olivat; olivathan ne vielä illassa kartanolla? Nyt hän säikähti; — hän olikin lämmittelnyt omilla kääryillään ja ostanut omia rautojaan!

Muusja päätti hän synyttää tovereitaan; mutta kun hän sitten muisteli kuinka hän halusta oli suostunut kääryjen polttamiseen ja kuinka hän oli iloinnut kääryihin omistajan wahingolla, niin jätti hän walituksensa tekemättä. Hän ei edes maininnut koko asiasta tovereilleen, peläten joutuwan sa heidän pilkkansa esineeksi kaiken hyvän lisäksi.

XV.

Harjakais-kannu.

Entiseen aikaan oli tapana, kun oli kysymys wiinikaupoista, että antaja antoi myyjälle kaupantekijäis-ryhpyt; sitä sanottiin „harjakais-kannuksi“, ja useinkin myyjä koetti, jos arweli liian halvasta tavarann myyneensä, saada kseen jonkun verran tappiotaan takaisin puristaa ostajalta kun mentiin wiinikellariin, mahdollisimman ison harjakais-kannun.

Ei nyt olisi helppo otaksua että koko talonpojan talous menisi tuollaiseen harjakais-lammuun, mutta on se jemmoinenkin kumma tapahtunut. Ja se tapahtui näinikään.

Muutamalla talonpojalla oli määrätön juomisen halu eikä hänen waimonsakaan ollut siinä suhteessa Pekkoja parempi. Tyhdyttääkseen tuota pohjatonta haluaan, joivat he väliin niin, että naapurit huomasiwat jo heidän käynnistään että siinä oli märkää maistettu.

Kerran sitten otti pastori manatakseen Hannua — se oli talonpojan nimi — ja sanoi hänelle: „Sinä warmaankin ajattelet, kun ei hymmenissä käskyissä ole sanottu: Sinun ei pidä juomaan itseäsi juorukfiin’, että se on kristitylle luvallista ottaa wälistä aita pöh-nät; mutta siinä sinä pahasti erehdyt ja jollet sinä euf-koosi kanssa tee siitä parannusta, joudutte te molemmat vielä paholaisen toweriksi“.

Tämä puhe käwi Hannun sydämmelle niin että kun hän tuli kotia, teki hän Siisunsa kanssa sellaisen lupauksen, ettei maistaisi koskaan wiinintilkkakaan muulloin, kuin milloin tuli kysymykseen harjakais-lammut, jolloin sitä ei muka woinut wälttää.

Lupaus tehtiin kuin tehtiinkin ja pidettiin se ankarasti pyhänä kerrassaan kaffi wiikkoo. Mutta silloin tulikin yht’äkkiä sellainen juomin tusta että sitä oli mahdoton wästustaa, ja kuten kerran paratiisissa, niinpä nyt tässäkin oli se waimo, joka wietтели miehenjä launiilla puheellaan. „Hannu“, sanoi, hän, „minä neuwoijin sinun myymään minulle härkäsi“.

Shmeen nopeasti käsitti nyt miehen että siinä oli hyvä kauppa tarjolla; kauppa tehtiin ja vahvistettiin aimo harjafais-kannulla.

Mutta jo seuraavana päivänä osti Hannu härkänsä takasin ja taaskin juotiin harjafais-kannut.

Niin osti ja möi tuo kunnan pari tuota härkää joka päivä, kunnes heidän oli pakko myydä se liha-kauppiaalle. Siten oli heillä nyt ollut tilaisuus joka päivä juoda harjafais-kannuja ja sammuttaa janoaan rikkomatta lupastaan, ja sitten he ostivat toisiltaan lehmän ja lopulta vuohen.

Lopulta ei heillä ollut enään mitään toisiltaan ostaa, kun talo ja tavarat otettiin monien welkain tähden takavarikoon. Hannu ja Liisa saivat janoa hyvästi kädilleen ja heidän myöhempiä vaihteitaan kuuwaa seuraawat säkeet:

Kerjäläisjoukon he käteensä saivat

Ja hautaan saakka oli heillä janon waiwat.

XVI.

Ainoa kunniamieras Hampurissa.

Monikin kaipailee noita „wanhoja hyviä aikoja“ tietämättä kuinka sääliittävässä tilassa moni ihmis-parha silloin oli. Silloin löytyi esimerkiksi monta ammattin lajia, joita pidettiin yleisesti epäkunniallisina, waikka itse ammatin harjoittajat olisivatkin olleet kun-

niaalista väkeä. Kokonaiset suuret ihmisluokat olivat yleisen mielipiteen kannalta pahamaineisia, kuten esim. kanturit, myllärit, saunottajat, lammaspaimenet, muskantit ja ennen kaikkein pyövelit. Johonkin vastaan mainittuun ammattiin kuuluneen miehen jälkeläiset eivät saaneet siirtyä mihinkään kunnialliseen ammattiin. Suutari ei saanut esiintyä kummina lammaspaimenen lapselle, räätälin tyttö ei uskaltanut mennä naimisiin kanturille. Kirkossakin oli noilla huonomaineisiin ammatteihin kuuluvilla määrätty nurkkansa, eikä pyöveli saanut tapakassakaan istua muiden kaupunkilaisten joukkoon ja jos joku tilapäisestiikään sattui häneen koskemaan, pidettiin häntäkin siittämisin kunniaattomana.

Moinen tapaus sattui kahdeksannentoista vuosisadan lopulla muutamalle Hampurin kaupungin varustuskäkeen kuuluvalla sotamiehelle. Kun hän nimittäin muutamalla lomahetkellä käveli kaupungin kadulla, huomasi hän muutaman vanhan miehen, joka turhaan ponnisteli saada takaisin rekeen siittä pudonnutta hevosen raatoa.

Hän ihmetteli kun ei tukaan ohitsekulkiijoista ryhtynyt auttamaan miesriepua ja niin kävi hän hyväntahtoisesti asiaan käiksi. Kun mies oli tullut autetuksi, puristi hän kiitollisuudesta sotamiehen kättä ja meni menojaan.

Mutta nyt huomasi sotamies että kaikki, jotta olivat nähneet hänen laupuden työntä, lauhulla väistivät häntä ja kun hän sitten suuresti ihmeisjään tyhj

muutamalta syntä tuohon, sai hän kuulla, että hän oli auttanut pyöveliä ja sallinut hänen puristaa kättään.

Bian oli asia tiedossa hänen komppaniassaan: fin eikä ainoakaan sotamies tahtonut enempi seurustella hänen kanssaan; vieläpä he vaativat että tuo funniaton toweri olisi erotettava komppaniasta.

Wihdoin ottivat upseerit, jotka eivät tuota kelpo soturia tahtoneet pois panna, asiaa auttaakseen.

Hänet vedettiin sotaoikeuden eteen, joka tuomitfi hänet kerrassaan funniattomaksi, mutta katsoi että hän, kun hän nyt ei ollut häväisnyt itseään huonolla teolla, vaan ajattelelattomalla hyväsydämmisyydellään, voitaisiin jälleen funnialliseksi julistaa sotilaallisen tavan mukaan lippua hänen ylitseen heiluttamalla.

Tämän sotaoikeuden päätöksen jälkeen oli ryhdyttävä pikaiseen toimeen. Jo seuraavana päivänä muodostivat palveluksesta vapaat warusväen komppaniat neliön hemoistorille; aivan aseetonna piti nyt rikollisen astua neliön keskelle ja laskeutua polwilleen; muuan upseeri luki sitten sotaoikeuden päätöksen ja muuan wänrikki huiskautti polwistuneen yli kolme kertaa lipulla, jonka jälkeen kapteeni huusi: „Olet funniallinen soturi, nouse ylös!“

Sitten sai tuo jälleen funnialliseksi tullut aseensa takaisin, kävi jälleen riviin ja nautti taas koko hampurilaisen krenatöörin funnioitusta.

Koko kaupungissa ruvettiin häntä nyt kutsumaan „funnianmieheksi“ ja kun ei koko Hampurissa

ollut yhtään, jonka tunniellisuus olisi niin juhlallisella tavalla vahvistettu, alkoi häntä yksi ja toinen kutsua „Hampurin ainoaksi tunniemmieheksi“.

„Nuorten kirjastoa“ on tähän asti ilmaantunut:

- I. Tee työtä uskoillisesti, Jumala antaa ihmeellisesti. Kertomus nuorisolle. Kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- II. Rehellisyys maan perii. Kertoi nuorille ystävilleen Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- III. Uskollinen ja rohkea. Nuorisolle kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- IV. Kotka-Heikki. Nuorisolle kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- V. Amerikkaan rikkaan enon haussa. Nuorisoa warten. Mutaelma. Hinta 1 m. 25 p.
- VI. Jagan aarre. Nuorisolle nousewalle saksaksi kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- VII. Hannon väkeä. Nuorisolle nousewalle saksaksi kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk.
- VIII. Joka kovan kohee, se pehmeän löytää. Saksaksi nuorisolle kertonut Frans Hoffmann. Hinta 1 mk. 25 p.
- IX. Jika on rahaa. Nuorisolle nousewalle saksaksi kirjoitti Frans Hoffmann. Hinta 1 mk. 25 p.
- X. Weisläjä-poika. Kuwaus menneiltä ajoilta. Englannin kielellä kirjoitti Austin Clare. Hinta 1 m. 75 p.
- XI. Weljekset. Wanhan ewerstin koulumuistelmia. Saksaksi kirjoittanut Ernst von Wildenbruch. Kuwitettu. Hinta 75 p.
- XII. Pietari Schlemihlin eriskummalliset elämänwaiheet. Kirjoittanut saksaksi Adalbert von Chamisso. Hinta 1 mk.
- XIII. Mikael Kohlhaas. Kertomus. Kirjoitti Heinrich von Kleist. Hinta 1 mk. 25 p.
- XIV. Opettaja ja hänen poikansa. Kertomus 30-wuotisen jodan ajoilta. Kertonut R. S. Caspari. Hinta 1 mk. 25 p.
- XV. Työtikkäitä jattuja menneillä ajoilla. Kertonut Albert Richter. Hinta 50 p.
- XVI. Taimapoika Jan Hattgatt, Merijuttu, jonka kertoi Josef Baierlein. Hinta 75 p.
- XVII. Ukke-Ukke. Nuorisolle kertonut Theodor Storm. Hinta 75 penniä.

